

Winnie Mandela

seks ára fongsul

— vandi fyrri ófriði eftir dómín

Rætturinn í Johannesburg dæmdi í vikuni Winnie Mandela til seks ára fongsul fyrri burturflyting og harðskap móti svörtum unglingum.

Hon hefur longu appellað dómín til Hægstarrætt.

Eygleiðarar siga, at dómurinn kann fáa álvarslegar fylgjur fyrri samráðingarnar, sum eru millum teir svörtu og hvíta minnilutastýrið.

Hóast flestu eygleiðarar halda, at prógvini móti Winnie Mandela eru røtt og at sakarmálið hefur gingið rætt fyrri seg, so verður nú vist á vansarnar við rættarskipanini í landinum, har tað einars eru hvítir dómárar, ið døma í øllum sakarmálum. Stjórnin hefur júst nú valt tveir nýggjar dómárar til hægstarrætt. Bæði eru hvítir.

Enn er ov tíðliga at siga, hvat fer at henda eftir

dómín móti Mandela. Tað er greitt, at hon framvegis hefur stóra undirtøku millum teir svörtu ungu, og at hesi halda, at hvíta stýrið enn einaferð hefur vist, at tað brúkar rættarskipanina til at forfylgja, steingja inni og í ringasta fall taka livið av svörtum, sum eru ónøgd við myndugleikarnar.

Tað er einki at ivast í, at mong hvít og helst eisini svørt eru nøgd við dómín, tí Winnie Mandela verður mett at vera alt ov viðgongd í sínum sjónarmiðum. Tað var hon, sum í 1986 kom við kendu orðunum, at við brennandi bildekkum skulu tey svörtu gera Suðrafrika frælst. Her er talan um tey sonevndu hálsbondini, t.v.s. bildekk, sum verða hongd um hálsin á stíkkarum og svíkjarum og eldur settur á.

Um somu tíð sum bløð og eygleiðarar um allan

heim gera viðmerkingar til dómín, so verður eisini vist á tann leiklut, sum Winnie Mandela hefur havt í stríðnum móti apartheidstýrinum í Suðrafrika í meira enn 30 ár. Øll árin síðani maður hennara sat í fongsli, var hon ítarsti talsmaðurin fyrri einum frælsu Suðrafrika, og hon varð noydd til at sita í fongsli og undir varðhaldi í heimi sínum í fleiri ár.

Hóast fleiri eygleiðarar ikki ivast í, at prógvini móti Winnie Mandela í hesi sakini eru røtt, so siga teir samstundis, at hvíta rættarskipanin er eitt av bestu amboðunum hjá teimum, sum vilja varðveita apartheid, tí rættarskipanin hefur verið við til at halda liv í apartheid. Um somu tíð sum hundrætt og túsdæltals svørt eru dæmd til deyða ella livlangt fongsul, hefur

rættarskipanin hildið hondina yvir teimum hvítu, sum hava átt lut í harðskapi og forfylging og nú eisini eggjan av teimum svörtu zuluarunum at myrða ANC-stuðlar fyrri harvið at seta kilar í friðarsamráðingarnar millum ANC og stjórnina.

Eitt av krøvunum frá ANC er framvegis, at hvíta stjórnin sær til at lögreglan og ráðharrar við ábyrgd fyrri lóg og landskili gera okkurt fyrri at steðga harðskapin og ófriðin millum tey svörtu, sum ANC heldur hvíta lögreglan í veruleikanum er partur av.

Hetta er nakað av tí, sum kemur fram í kjalarvorrinum á dómín móti Winnie Mandela.

Men dómurinn er fallin, og verður hann ikki broyttur í Hægstarrætti, verður Winnie Mandela noydd at fara somu leið sum maður hennara, ið sat

í fongsli í meira enn 27 ár. Allir eygleiðarar eru á einum máli um, at hesin dómurinn kemur manninum, Nelson, sera illa við. Bæði tí hann altíð hefur vart og stuðlað konuna, og tí hann nú eisini roynir at finna eina høvliga loysn í friðarsamráðingunum við teir hvítu. At dómurinn eisini kann koma at skaða samanhaldið í ANC er nakað, sum heldur ikki hóvar Nelson Mandela.

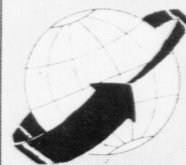
Stoðan í ANC til Winnie Mandela hefur leingi verið spent. Ein stórir partur av felagsskapinum tók longu fyrri langari tíð síðani stoðu móti henni og sokallaða fótóltsfelag hennara, sum fór fram við harðskapi móti øllum, sum ikki hóvaðu teimum og Winnie.

Trupulleikin hjá ANC er, at felagsskapurin ikki nóg greitt hefur tikið stoðu ímóti Winnie, og tí kemur dómurinn sera væl við hjá teimum høgrevendu, ið ikki ynskja meirilutastýri í Suðrafrika. Vist verður á, at tað ber ikki til at hava nakað við ein felagsskap sum ANC at gera, sum heldur hondina yvir lögbrótarum sum Winnie Mandela.

Men ringast er stoðan hjá manninum, sum hefur ynskt at vera konuni trúgvur.

Eitt av donsku bløðunum skrávar í oddagrein um stoðuna eftir dómín m.a.:

UTTAN

EFTIR

Jan Müller skrávar

»Når støvet har lagt sig, må man håbe, at det lykkes for ANC og Nelson Mandela at distancere sig fra Winnie Mandelas handlinger. Afskaffelsen af apartheid er for vigtig til, at den skal forplumres af en enkelt leders fejltager. Som den mest betydningfulde sorte bevægelse er ANC's holdning helt afgørende, når der skal forhandles om en ny forfatning i Sydafrika», skrávar blaðið.

Danir taka dálkingarvanda í álvara

Leggja avgjald á CO2

Dálkingin av jørðini økst alsamt og verður ikki okkurt gjørt fyrri at forða hesi dálkingini kann hetta koma okkum og ikki minst eftirkomarunum aftur um brekku.

Higartil eru tað mest orð og ikki gerðir og fyrbyggandi og dálkingarminkandi tiltøk, sum hava eyðkent orðaskiftið og gerandisdagin her í vesturheiminum.

Men tað eru tey, sum taka dálkingarvandan í fullum álvara og vilja seta orð í verk, eitt nú danir. Nú um dagarnar komu triggir av flokkunum í danska fólkatilfarum uttan um stjórnina ásamt um at leggja fram lógaruppskot um CO2-avgjald. Flokkarnir eru sosial-

demokratarnir, SF og teir radikalar.

Stjórnin hefur longu boðað frá, at hon fer ikki at taka undir við uppskotinum. Hon visir á, at tað fer at nerva danskan idnað og sigur annars, at Danmark eigur at biða við einum slíkum avgjaldi, til EF fer at samtykkja tað.

Men teir triggir flokkarnir standa við sína avgerð. Teir vilja hava, at danir skulu til at vísa dálkingini ans og tí verður nú sett eitt ávíst avgjald uppá útslepping av CO2-kolsúrni, sum er ein høvuðsorsøkin til vakstrarhúsarinið, ið hitar upp jørðina meira enn gott er.

CO2-dálkingin stavar frá brenning av olju, gassi og kuli. Endamálið við at

leggja hetta avgjaldið á húsarhald og virki er at minka um orkunýtsluna og harvið dálkingina.

Avgjaldið fer at geva danska statskassanum umleið 3-4 mia. kr. um árið. Tað fer at kosta hvørt um húsarhaldi millum 500 og 1000 kr. um árið.

Ætlanin hefur longu møtt stórar móttøðu bæði í stjórnini men eisini í fakfelagsrørsluni, sum ber ótta fyrri, at avgjaldið skal hava við sær, at arbeiðspláss fara fyrri skeyðið. Fleiri av stóru idnaðarvirjunum, sum brúka nógvá orku, hava nevniliga longu ávæð um at tey fara at flyta partar av framleiðsluni til onnur lond, um tey nú fáa hesa eykaútreiðsluna.

Teir triggir flokkarnir, sum fara at leggja uppskotið fram, siga harafturí móti, at tað í eini tillagingartíð verður neyðugt at stuðla idnaðarvirjunum við at gera lögur í orkusparandi tiltøk. Eisini verður neyðugt at geva ávisum orkukrevjandi virkjum undantaksloyvi frá komandi lóg í eina tíð.

Eftir ætlanini verður eitt avgjald uppá 100 kr. pr. tons av CO2 lagt oman á orkuprisirnar frá januar mánað næsta ár. Tað verða fyrst og fremst virki, sum brúka nógv kol og ravmagn, sum verða harðast rakt, meðan tey sum brúka olju og gass sleppa nakað bilgari.

Í fleiri kommunum er stór ónøgd við ætlanina.

Eitt nú í Randers býi, sum seinast í 70-unum varð biðin um at leggja um til fjarhita við at byggja eitt stórt orkuverk, sum brúkti kol sum brennevni.

M.a. var tað danski javnaðarflokkurin, sum tá skundaði undir ætlanina at fara yvir til at brúka kol, soleiðis at Danmark gjørdist minni bundið av innfluttari olju.

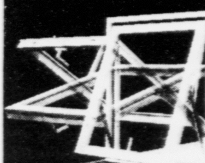
Borgarstjórnin í Randers, Keld Hüttler, sigur við blaðið Bornholmeren, at hetta er einki minni enn bóndafangari. Tær kommunur, sum í 70-unum gjørdur eftir boðum frá stjórnini at leggja um frá olju til kol, skulu nú gjalda ovurstórar upphæddir í tilskoti til fjarhita í Keypmannahavn.

Ein av uppskotsstíllarunum, Mogens Lykketoft, úr sosialdemokratiska flokkinum, sigur, at óttin er yvirmettur. Hann visir á, at kommunurnar skulu fáa tilskot til at leggja um frá kuli til olju og natúrgass.

Stjórnin er alt annað enn fegin um uppskotið. Hon heldur Danmark eigur at biða eftir eini felags EF-avgerð um CO2-spurningin. Við at seta í verk eina lóggávu nú,

áðrenn hini londini eru við, fer at gera danska vinnulivið minni kappingarført við virki í hinum londunum.

HÚSAGLUGGIN

Gluggin til ta feroyisku familjuna. Sera smidligur og lættur at handfara. Ramma, karmur og beslag 100 mm breitt. Stødd eftir ynski. Tilboð givið óbindandi. Bilgiri og betri.

FOROYA Gluggi
370 Miðvegur - Tlf. 32411
Telefax 33073